

נחלים בישראל

Rivers in Israel

אלול התשע"ה • 9/2015 • 982

משמרת שרידים מנופי הביצות שאפיינו בעבר את מישור החוף, וכן מפעלי מים מרשימים מהתקופה הרומית, ששימשו לניצול כוח המים ולהעברת מי הנחל באמות-המים לקיסריה.

נחל צין הוא אחד מנחלי האכזב הגדולים בנגב. אגן הנחל משתרע ממישור הרוחות מצפון למכתש רמון ועד לים המלח. בנווה המדבר עין עבדת יש מעיין החבוי בקניון צר ועמוק המתחתר באפיק הנחל. מי המעיין יוצרים פלג מים קבוע בנחל, ומהווים מקור מים חיוני להישרדותם של מיני הצמחים ובעלי-החיים המדבריים.

ד"ר אורית סקוטלסקי
רכזת תחום מים ונחלים, אגף שמירת טבע
החברה להגנת הטבע

תיאור הבולים וראשי הגליונות

נחל כזיב

בגוף הבול ובראש הגיליון: עצי דולב ומי מעיינות בנחל. בראש הגיליון - יחמור פרסי, החי בעדרים סביב הנחל.

נחל תנינים

בראש הגיליון: מאגר המים וחלק משרידי מפעל המים הרומי, וכן חתול ביצות.

נחל צין

בגוף הבול ובראש הגיליון: עין עבדת בחלקו העליון של נחל צין. בראש הגיליון גם נראה נשר, עוף דורס מרשים המקנן במצוקי הנחלים.

נחלים תורמים לוויסות של שיטפונות ולטיהור מים, שומרים על ערכי טבע ייחודיים, ומשמשים מרחבי נפש ופנאי איכותיים בין היישובים ובתוך הערים. נחלים נקיים מספקים שירותים אקולוגיים חיוניים לרווחת האדם והטבע. למרות חשיבות הנחלים לרווחת האדם, נחלים בכל העולם נפגעו באורח קשה מהפיתוח האנושי. בישראל, משבר המים המתמשך הוביל לפגיעה אנושה בנחלים - לייבוש המעיינות, לזיהום המים ולהיעלמות של ערכי טבע ונוף הייחודיים לסביבת המים בנחלים.

כיום מתחולל שינוי מהותי במשק המים בישראל: עם הקמת מתקנים להתפלה של כמויות גדולות של מי ים, מתאפשרת יציאה ממשבר המים ושיקום מקורות המים הטבעיים. בנקודה זאת נפתח חלון הזדמנויות לשיקום הנחלים - להשיב את זרימת המים למעיינות, לנקות את הערוצים משפכים, ולשקם את הנחלים שנפגעו - לטובת הטבע ולטובת האדם.

שלושת הנחלים המוצגים בבולים מייצגים את המגוון המרשים של נופי המים בישראל. נחל כזיב מייצג את הנחלים ההרריים, הניכרים בחורש ים תיכוני סבוך ובמי מעיינות צלולים; נחל תנינים - את נחלי מישור החוף הרחבים, שמימיהם זרמו לאט במישורים ובעמקים החקלאיים; ונחל צין מייצג את הנחלים המרשימים של המדבר, שנופם עוצב בכוחם של מי השיטפונות, ואת עיינות המדבר והגבים החבויים במעמקי הערוצים ומספקים מקור מים חיוני לבעלי-החיים וליושבי המדבר.

נחל כזיב הוא אחד היפים בנחלי הארץ, והגדול מבין נחלי ההר שממערב לקו פרשת המים הארצית. חלקו העליון בהר מירון, והוא נשפך לים התיכון מצפון לאכזיב. עד שנת 1948 פעלו בנחל טחנות קמח רבות, עדות לכמות המים הרבה שזרמה בנחל בעבר. המבצר הצלבני המרשים מונפור צופה אל אגן הנחל.

נחל תנינים הוא היחיד מבין נחלי החוף בישראל, שמימיו לא זוהמו, ועדיין זורמים בו מים - נקיים יחסית - ממעיינותיו ועד לים. שמורת הטבע של נחל תנינים

עיצוב בולים, מעטפה וחותמת: מירי ניסטור
תצלומים: אייל ברטוב
Stamps, FDC & Cancellation Design: Miri Nistor
Photos: Eyal Bartov

Rivers in Israel

Rivers contribute to the regulation of floodwater and to water purification, maintain unique biological diversity and serve as desirable holiday and leisure areas between and within cities. Clean rivers provide essential ecological services that benefit both humans and nature. Despite their significance for human welfare, rivers around the world have been significantly degraded by human development. Israel's extended water crisis has led to its rivers being severely damaged – springs were dried, water was polluted and many plant and animal species that are unique to rivers and wetland habitats have disappeared or are currently endangered.

The Israeli water sector is currently undergoing a fundamental change. The establishment of facilities capable of desalinating large quantities of sea water provides a solution to the national water crisis and may allow the rehabilitation of our natural water sources. This opens a window of opportunity to rehabilitate Israel's rivers by restoring the flow of spring water in rivers that have been compromised – for the benefit of nature as well as the welfare of humans.

The three rivers featured on the stamps represent the impressive diversity of Israel's water landscapes. Kziv River represents the mountainous rivers, characterized by dense Mediterranean woodlands and clear spring water; Taninim River represents the broad rivers of the coastal plain, which flow slowly through the agricultural plains and valleys; and Zin River represents the impressive desert rivers, whose landscapes were formed by the forces of winter floods, and the desert springs and hidden cisterns that lie in the depths of the ravines and serve as an essential water source for the wildlife and humans that inhabit the desert.

Kziv River is one of the most beautiful rivers in Northern Israel, and the largest of the mountain rivers which lie to the west of the national watershed line. This river flows from Meron Mountain in the Galilee downward to the coast of the Mediterranean Sea. Numerous gristmills operated along the river until 1948, attesting to the large quantities of spring-water that used to flow here. The magnificent Monfort Fort, built by the Crusaders, overlooks the river basin.

Taninim River is the only one of Israel's coastal rivers that has remained unpolluted and whose water is still relatively clean, from its springs to the sea. The Taninim River Nature Reserve preserves remnants of swamps and wetlands that characterized Israel's coastal plain in the past, as

תחמת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

well as the impressive ancient Roman waterworks that took advantage of the water's force to transport river water through aqueducts to the city of Caesarea.

Zin River is one of the largest ephemeral rivers in the Negev Desert. The river basin sprawls from the high, windy plains that lie north of the Ramon Crater down to the Dead Sea. The Ein Avdat oasis contains a spring concealed within the canyon. The spring water creates a small, permanent flow of water in the huge dry watershed - a water source that is essential to the survival of the desert plants and wildlife.

Dr. Orit Skutelsky
Society for the Protection of Nature in Israel

Description of the Stamps and Top Margins

Kziv River

The stamp and top margin feature plane trees and spring water flowing through the river. On the top margin: Persian Fallow Deer, which live in herds around the river.

Taninim River

The top margin features a water reservoir and remnants of the ancient Roman waterworks as well as a Jungle Cat.

Zin River

The stamp and top margin feature Ein Ovdad spring, located in the top section of Zin River. The sheet header also features a vulture, an impressive bird of prey that nests on the cliffs overlooking the river.

שירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 6108101
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108101
www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

הנפקה:	ספטמבר 2015	Issue:	September 2015
מידת הבולים (מ"מ):	40 ר / 30 ג	Stamps Size (mm):	H 30 / W 40
לוח:	996,997,998	Plate:	996,997,998
בולים בגיליון:	8	Stamps per Sheet:	8
שבילים בגיליון:	4	Tabs per Sheet:	4
שיטת הדפסה:	אופסט	Method of printing:	Offset
סימון אבטחה:	מיקרוטקסט	Security mark:	Microtext
דפוס:	Joh. Enschede, The Netherlands	Printer:	Joh. Enschede, The Netherlands